

ԱՆՔԱՐԱՆԻ ՑՈՒՆԻ 28 Ն 2872

Միւսիւն Ս. Սրբաւորացի, 9 տէնէ տիւղիյէ
գաւաղ զտուղու վէ մէհնուր հէրիւնէր սուռ-
նա չարէ եօք տըր տէյի սօյը վիլ զտուգ-
լարը հայտէ ըզգլտէիէր ունու խթիմալ ի-
տէրէք քէնսիլ սըհհէթ իյէմի, տիր :

սաթը մոգտա ալը 40 փարանա :

[illegible]

ստիժը մտքտա սըր 40 փարանա :

SECRET - EYES ONLY

ստիժը մտքտա սըր 40 փարանա :

1997 թվականի սի 500,000 300,000 200,000 150,000 100,000 մարդ տար :

լուս, խնայելով խնայել խնայելով
վաղուց կենտրոն : Վէ մէմէքէթ ճի-
վարընտա պիւր գարնէնին էքսէր խա-
նէլէրի երգըլարագ : ինսանճա տախի
պաղը թէլէֆաթ վաղու պուլու :

Ինչպէս ֆուրթ ունա սէպէպի ինչ չիմ-
աի մէմէքէթ իմիդտէ չիչէք վէ մէյ-
վէ վէ սէպէպէն էսէր գարնանայ, ու-
մուսէն պաղար խարապ ուտու վէ
մահաուլար հիչ հիւքմիւնտէ գալտը :

Մէքքիւր կիճէտէ ումուս խանէլէր
տէրուինէ սու եխըրիտիւկիւնտէն,
հէր քէս ճանընդ գուրթարմաեա պա-
ղապ տըլարը չըգմաեա մէճպուր օլ-
տուլար :

Իրթէսի սապաճ գըլարտա արբա
վէ պուղտայ մահաուլարընըն իւղէ-
ընտէն օրտու կէչմիչ կիպի պիւր հալ-
քէպա իյլէտիյի կէօրիւկիւնճէ, միւ-
քէտտէր օլմաեղը ինսան գալմաեղ :

Գըլարտա ախըրլարընա ալտէթ ի-
տէն պիւր թաղըմ հայրմաեթ ֆուր-
թուսանըն պիւրտէն պիւրէ զուհուրին-
տէն նաչի ինչըրիտէմէյիպ, պուլու-
տուգարը մահաուլար թէլէֆ օլտուգ-
լարընտան, ֆուրթուսա սապաճը լա-
չէլէր նաղարը թէլէսիւֆիէ կէօրիւ-
տիւ : Վէլհաւը պու ֆուրթուսաեա
տօլայը մէմէքէթին քէսպ իթտիյի
հալը խարապիյէթի կէօրէնլէր առէ-
թա մահաարէպէտէն գուրթուլու-
զանն իտէր իտի :

Ինչպէս ֆուրթ ունաեա մէմէքէթ
իլրա իտէն զարար ու խաարըթախ-
մին շիմալիւք միւսքին տէյիլիտէ տէ,
պիւր գալմիւլիւն ֆըրանգ օլտուգու ան-
լալըլը :

— Օտէստա զապիլիյէ միւսքէթ ինչ-
լիյիտէն, կէչէն յուսիտէ թաղալիտ
օլմուլ օլան 40 եաչընտա Սօկէվիյին,
30 եաչընտա օլան զէվէսի վէ 14 եա-
չընտա պուլուսան պէոյիւք գըլը վէ
13 եաչընտա օլտու վէ իւչ վէ իթի եա-
չընտա օլան տիլէր իթի գըլընը էօլ-
տիւրտիւքտէն սօնրա քէնտիլի տախի
թապանճա ինչ էօլտիւրմիւլ տիւր : Զանն
օլուստուղունա կէօրէ, մէյ ումուս
պու հալէ միւսապէթի, ֆաղըրը-
ղընտան նէլաթ իյլէմիւլ տիւր, չիւնքի
խանէսիտէ պէլ վարա պիւլէ պուլու-
մալըլ տըր :

— Կէչէն մայիս էսնապընտա եէլքէն-
լի օլարագ 80 կէմի զարգ օլմուլ, վէ
պուլարըն օն իւչիւնտէն հիչ խապէր
ալընմամըլ օլտուղունտան, պիւթ իւն
պիւթ իւն զարգ օլտուղուն միսլըլու,
պու միւստէթ զարգիւնտա 16 վարօր
տախի պալմիւլ տըր :

— Ալաֆըրանկա յուլիսին 11 ինճի
կիւնիւ ֆրանսա միւսապիյի իլին ֆը-
րանսա վէ իսլիլէրէ վէ Պէլճիգա վէ
ինկիլիլէրտա թէլէսիւֆիւ իտէն իեա-
նէնին եէրիւնի 17 միւլիւն ֆրանգ իմիւլ :

— Կէչէն 1874 սէնէօն էսնապընտա
Ալմանա մէմալիքինտէն Ալէրիգանա
հիճրէթ իտէնլէր, 21 պին էքքէք վէ
33 պին գարըտան խապէթ տիւր :

— Մըսըրտա պուլուսան մէքեթ իպի
միւլքէն վէ իսլիլ խապիւնէնին մըգտա-
րը, 3744 տաէթ օլուլ, 4102 մուսյ-
լիմ վէ 102 պին 473 թալէպէ պուլու-
մաղտա օլտուղուն ընամի պիւր ըթմա-
թ իսլիլէրտէն անալըլըլ տըր :

Մըսըր վէ իսլիլտէրիւնտէ միլէլի
ղալըր միւլիմէ մէքէպէլէր իտէ 91
տաէթ վէ թալէպէնին մըգտարը 10
պին գաւտար տըր :

— Բարիսին պէլէտիյէ տալիլէրինին
հէր պիւրիտէն էհալի իլին պիւրէր քիւ-
թիւլիսանէ պուլուստուրմաեղ, Մ.
Հօմանըն չէհիւր էմանէթ ի զէմանըն-
տանգ արտալըլըլըլ օլտուղունտան,

պու տէֆա պուլուսան գուլվէտէն ֆի-
լէ չըգարըլմաեղնա միւսապէթ օլու-
նուպ, պաղը տալիլէրտէ պիւրէր քիւ-
թիւլիսանէ իւ ումուսիւնէ քիւլաա
օլուսմուլ վէ սայիլ տալիլէրտէն քէյ-
տէրէյ քիւլաա օլուսմաեղ տըր :

— Ֆրանսա սու ճօլիւնլուղունտան
միւսապ օլան չէհիլէրտէն լէպա չէհ-
լի 3 միլիոն ֆրանգ գաւտար միւլիւ-
ղաուր օլմուլ տըր :

Միւսապիյիէ էքքէր իւրօրա մէմա-
լիքինտէ իեանէ ճէմ օլուսմուլ իքէն,
Ալմանլար թարաֆընտան իեանէ վէրիւ-
մէմիւլ տիւր :

— Իսրանիա տէվէթինին Ամէրիգա-
տա վաղը Գուպա ճէգիլէսի միւլիւթէմ-
լիքէպիլընտա ալըլ սէնէտէն պէրու-
անվաթ իթմէքտէ օլան իսլիլիւլ սէ-
պէպիլիլէ իսրանիստան 2900 զապիլի-
վէ 71,716 նէֆէր ասքէր իրաւ օլու-
մուլ տըր : Իթի սէնէ էվվէլ, Գուպա-
տա թապ օլուսան ընամի զաղէթա,
80 պին նէֆէր ասքէր թէլէֆ օլտու-
ղունտա եաղմըլ վէ եալընըլ իսրանիս-
տան Գուպաեա ասքէր նաղիլ իլին
11 միլիոն 730 պին ֆրանգ մասրաֆ
վուգու պուլուսու տըր :

— Իսրանիա տէվէթինին Ամէրիգա-
տա վաղը Գուպա ճէգիլէսի միւլիւթէմ-
լիքէպիլընտա ալըլ սէնէտէն պէրու-
անվաթ իթմէքտէ օլան իսլիլիւլ սէ-
պէպիլիլէ իսրանիստան 2900 զապիլի-
վէ 71,716 նէֆէր ասքէր իրաւ օլու-
մուլ տըր : Իթի սէնէ էվվէլ, Գուպա-
տա թապ օլուսան ընամի զաղէթա,
80 պին նէֆէր ասքէր թէլէֆ օլտու-
ղունտա եաղմըլ վէ եալընըլ իսրանիս-
տան Գուպաեա ասքէր նաղիլ իլին
11 միլիոն 730 պին ֆրանգ մասրաֆ
վուգու պուլուսու տըր :

— Իսրանիա տէվէթինին Ամէրիգա-
տա վաղը Գուպա ճէգիլէսի միւլիւթէմ-
լիքէպիլընտա ալըլ սէնէտէն պէրու-
անվաթ իթմէքտէ օլան իսլիլիւլ սէ-
պէպիլիլէ իսրանիստան 2900 զապիլի-
վէ 71,716 նէֆէր ասքէր իրաւ օլու-
մուլ տըր : Իթի սէնէ էվվէլ, Գուպա-
տա թապ օլուսան ընամի զաղէթա,
80 պին նէֆէր ասքէր թէլէֆ օլտու-
ղունտա եաղմըլ վէ եալընըլ իսրանիս-
տան Գուպաեա ասքէր նաղիլ իլին
11 միլիոն 730 պին ֆրանգ մասրաֆ
վուգու պուլուսու տըր :

ՄԹՆՈՒՈՐՏ — ՕԴԱՊԱՐԻԿ

ՕԴԱՊԱՐԻԿ, որ փիլիսոփայութեան
դէպ ամպիւր թեւալիլը թալիստէրու
մի արուստալիւր գործին եղած է,
անշուշտ կը յիշեն ընթերցողները, մեր
Մթնոլորտ վերնադրով յօդուածնե-
րուն բուն շարժառիթն էր, որոյ նը-
կատմամբ — որովհետեւ օդային վիճակի
ծանօթութիւններով կարելի է մի գա-
ղաբար դիւրով ըմբռնել — Մթնոլոր-
տէն վերջը խօսել որոշած էինք : Ու-
րեմն ահա կըզանք կանգ կ'առնունք
այդ կէտին վրայ :

Մեր նախորդ յօդուածներէն միոյն
մէջ, կը յիշեմ, գրած էինք մի ընդ-
հանուր բնական օրէնք թէ ամէն թե-
թեւագոյն հեղուկ թեթեւին (իւրեմն
ծանրին) վրայ կը կենայ, երբ իրար
խառնենք մի անօթի մէջ :

Առօրին փորձով գիտեն, տան մէջ
կանգնող գործածող տիկնայք անգամ
թէ ձիթեղը ջուրին երեսը կիւլէ,
թէ ջուրը յետոյ վրան լեցնենք իւղը
նախ անօթին մէջ ունենալէ զինի,
վասնդի ձիթեղը ջուրէն թեթեւագոյն
է :

Այս օրինաց կը համաձայնին ամ-
պերուն, փայտի, անուխի և սիւնուի
մուխ ու ծուխերուն միշտ, օդն 'ի վեր,
դէպ երկին կոչուած կապուտակ ե-
րեւոյթը բարձրանալ և օդին վրայ կե-
նալու երեւոյթներն : Վասնդի նոքա օ-
դէն թեթեւագոյն են :

Այսպէս են նաև ոգիները (կաղերը) :
միշտ երեսն յարաբերական ծանրու-
թեան ու թեթեւութեան համեմատ
իրարու տակ կը մնան կամ իրարու վը-
րոյ կ'ելլեն :

Այսպէս նաև կարծր մարմիններու
հեղուկի մի ջրոյն երեսը կարենալ մը-
նալը, ինչպէս են ծովուն վրայ նա-
ւեր, լաստափայտեր, լուղորդ կեն-
դանիք են : նոյն բնական օրինաց ճըշ-
գրութիւնը կը հաւաստեն :

Շատերուն ծանօթ է Պօլոյ հրապա-
րակներուն վրայ, մանկական խաղա-
լիկ լինելու համար վաճառող կարմը-
րագոյն պալանդներն, որք, 10, 20, 30,
40 և աւելի բաղմուլեմբ միատեղ,
մէկ թեթեւագոյն օդին մէջ, ինչ-
պէս թեթեւներն ալ, կը լողան և եթէ
վաճառողը թեթեւ օդով ձեռնէ ձգէ
հետզհետէ կը վերանան ամպերն ի վեր :

Ահա այս պալանդներն ալ կը պարու-
նակեն այնպիսի ոգի մի՞ որ օդէն թե-
թեւագոյն լինելով՝ օդին մէջ լողալու
և օդին վրայ ելլելու կը մղէ դանձնք :

Մենք, չուզելով մեր յօդուածը
երկարել, միմեանց մէջ լողացող մար-
մնոց սոսկ յարաբերական ծանրութեա-
նը վրայ խօսեցանք և չուզեցինք նո-
ցա ծաւալին նկատմամբ բաւ մի յա-
ւելուլ, որ կարեւոր էր : սակայն, կար-
ծեմ, առանց անոր ալ, կարողացանք,
այսպիսով և եթէ, հասնիլ հին, ուր
հասնիլ կը կամէինք :

Ջրածին ոգին, որ օդէն 14-15 1)2
անգամ թեթեւ է, թէ միմեան և թէ
ուրիշ թեթեւագոյն անօթի մի մէջ լի-
նի, երբ թող տրուի օդին մէջ, միշտ
կը վերանայ, դէպ ի բարձրերը կը հո-
սէ : կը վաղէ և կեւլէ օդին վրայ : (1)
Թեթեւագոյն անօթ մի, հեղօծե-
լէ զինի, կըտան անոր այն արուստ-
տական ձևը, զոր ունին օդայարիկ-
ները : այսինքն գնտաձև կամ իւր
հաւթաձև : մի կողմը բաց իւր դուռն
կամ բերան, իսկ հակառակ կողմը ան-
ցուած է մի օղակ և ամբողջ օդապա-
րիկը կըլին առնուած պիտի լինի մի
ուսկանի մէջ :

Այս ուսկանը կաղմող չուաններուն
ծայրերէն, արուստական յարմարու-
թեամբ, պիտի կախուի այն օդակար-
կուն (2), ուր օդաւուն պիտի բաղ-
մի :

Ահա այս պալանդներն ալ կը պարու-
նակեն այնպիսի ոգի մի՞ որ օդէն թե-
թեւագոյն լինելով՝ օդին մէջ լողալու
և օդին վրայ ելլելու կը մղէ դանձնք :

Մենք, չուզելով մեր յօդուածը
երկարել, միմեանց մէջ լողացող մար-
մնոց սոսկ յարաբերական ծանրութեա-
նը վրայ խօսեցանք և չուզեցինք նո-
ցա ծաւալին նկատմամբ բաւ մի յա-
ւելուլ, որ կարեւոր էր : սակայն, կար-
ծեմ, առանց անոր ալ, կարողացանք,
այսպիսով և եթէ, հասնիլ հին, ուր
հասնիլ կը կամէինք :

Ջրածին ոգին, որ օդէն 14-15 1)2
անգամ թեթեւ է, թէ միմեան և թէ
ուրիշ թեթեւագոյն անօթի մի մէջ լի-
նի, երբ թող տրուի օդին մէջ, միշտ
կը վերանայ, դէպ ի բարձրերը կը հո-
սէ : կը վաղէ և կեւլէ օդին վրայ : (1)
Թեթեւագոյն անօթ մի, հեղօծե-
լէ զինի, կըտան անոր այն արուստ-
տական ձևը, զոր ունին օդայարիկ-
ները : այսինքն գնտաձև կամ իւր
հաւթաձև : մի կողմը բաց իւր դուռն
կամ բերան, իսկ հակառակ կողմը ան-
ցուած է մի օղակ և ամբողջ օդապա-
րիկը կըլին առնուած պիտի լինի մի
ուսկանի մէջ :

Այս ուսկանը կաղմող չուաններուն
ծայրերէն, արուստական յարմարու-
թեամբ, պիտի կախուի այն օդակար-
կուն (2), ուր օդաւուն պիտի բաղ-
մի :

Օդայարիկը յարգարելէ յետոյ,
վերածանօթ օդային պարան մ'անցնե-
լով, մինչև վերացում, երկրի վրայ
առնուր ցիցի մի կապէլ հարկ է : ապա
միւս կողմէն, որ դուռնը կամ բերա-
նը անուանեցինք, մէջը թող տալով,
կը լեցնենք, վեռուցեալ օդ կամ այն
ոգին, զոր վերէն յիշեցինք և այն ա-
տեն օդայարիկն ուսկանալ կը սկսի և
հետզհետէ օդը կը վերանայ :

Եթէ, բերանը դէպ 'ի վայր և բաց
բռնելէ յետոյ, տակը՝ երկրի վրայ
ձնածնորոտ կտաւներ այրենք, յայտ է,
նոյն վայրին օդը ջրառցած և թեթե-
ւացած կըլինինք քան սովորական և
շրջակայ օդը և որով անոր տուած կը
լինինք վեր հասնու մի յատկութիւն,
որ, երթալ օդայարիկին մէջ լեցուե-
լէ յետոյ, զայն կը վերացնեն :

Ապա թէ ոչ ջրածին ոգին արդէն
պարապտելու վրայ եղող գործարա-
նէն, մի յարմարագոյն խաղալի մի-
ջրաւ, կը հասցունենք օդայարիկին
մէջ և կը լեցնենք զայն որքան որ հար-
կաւոր է մեզ :

Եւ ոչպէս զի օդաւուն, վերանելէ
յետոյ, կամ վար իջնալ կամ քիչ մ'ևս
վեր ելլելու յաջողի, օդակարկներն
մէջ քանի մի տապալակ ալ աւազ կ'առ-
նու հետք և օդայարիկին վերի կողմը
շնչեղջըլ մի կը շինեն միշտ կախարիչալ
մի փախուած :

Ուստի, երբ աւելի ևս վերելանել
կամի, աւազի տապալակները մաս առ-
մաս կը պարզեն : որով օդայարիկը ևս
քան զևս թեթեւանալով առաւել վերա-
նալու յատկութիւնը կը ստանայ : Իսկ
երբ քաղ իջնալ կամի, շնչեղջըլին կա-
խարիլը, զոր, իւր ձեւին մէջ գտուե-
լով հանդերձ կախարիլն անցուած
չուանի մի շնորհիւ, ըստ կամաց, կըր-
նայ ոգիածնել, կը բանայ և քիչ մի
ջրածին ոգի արտահոսելով, օդապա-
րիկը վար իջնելու կը տրամադրի :

(1) Ջրային կաղը ունենալու համար սկստը
է տախ սիւլֆուրիկը լեցնել անօթի մի մէջ,
ուր արդէն ջուր և պիտի կը գտուին :

(2) Օդային մակոյի, հալա գալըրը :

Ահա, այս վիճակին մէջ, օդայարիկ
ու օդաւուն կրնան դանաղան վիճակնե-
րու և դառնաղէտ վտանգներու են-
թարկիլ : յանկարծական օդային փո-
թորիկ մի, չուանի կարատու մի, կա-
խարի աւերում մի ևն ևն ևն ատակ
են ահագին և ահարկու պատահարներ
վիճել, և չի թողուլ որ հէգէգ արարա-
ծը քիչ մ'աւելի 'ևս' մօտի իւր Արար-
չին և բանայ իւր ֆանտազի սրտի դարա-
ւոր վէրքը, թէ մինչև երբ հզօրն
զտկարը լիլէ, անխառն որքն ու այրին
կեղեքէ և փիլիսոփայութիւնը, դեռ
անստուգութեան ճաշի անդնդին մէջ
խարխալելով, անդարման թողու
զրկեալը . . . :

Թերևս մեզ ասել կամին թէ օդա-
պարիկի միւս ծառայութիւնները եր-
բէք թուել չուզեցինք :

Ճշմարիտ է : Վասնդի անի ամենուն
ծանօթ լինելուն է, նա, ի բաց առեալ
պարզ լուրերու մասին արած հրէշտա-
կութիւնը, օդայարիկին իւր պատե-
րաղի ծառայող մարմին, իւր արեան
գործին սատար, կ'անաղքենք մենք,
կը քամահենք մենք, կը թողանք ար-
եան կարմիրն առջև, ուրեմն մեզ
ի՞նչ կը վերաբերի արեան օդայարիկը
անոնք անհարազատ են և հանճարը
դորա համար չի ծնաւ զայն, երբ ծը-
նաւ, այլ գրեցինք մենք դորա վառ-
ները :

ԹԱՊՈՒԼ

Բ. ՎԻՃԱԿԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԿԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Բերայի Համակամ Ընկերութիւնս՝
փափաքելով այս անգամ ևս հասարա-
կութեան օգտակար ծառայութիւն մը
ընել, Բ. անգամ ըլլալով վիճակահա-
նութեան մը ծառայարկած է 1000 թիւ
տոմարիէ բաղկացեալ, իւրաքանչիւր
տոմարի գինը կէս արծաթ Մէճիտ
ըլլալով՝ որոնց 500ը միայն պիտի չա-
հին : Ա. պարզաւ 9 ոսկի արժողու-
թեամբ ժամացոյցի ոսկի շղթայ մը 18
վարկ : Բ. 4 ոսկի արժողութեամբ քա-
ռոտանի Ամերիկեան կարի մեքենայ մը
և այսպէս ամենէն յետին թիւը երեք
քառորդ Մէճիտ արժողութեամբ պար-
գեւ մը, որոյց ցուցակը տոմարակց վրայ
նշանակուած են :

Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի
ունենայ 75 յուլիս 27 կիրակի ժամը
ճիշդ 5ին Ընկերութեան գրասարանը :

Ուստի կը յուսանք որ Հայ հասարա-
կութիւնը Համակամ խմբիսայն ալ խա-
տուկիւնը ևս վարձատրելով՝ զինքը
քաջալերած կըլլայ դէպ ի իւր նշապա-
տակը աւելի շուտ յառաջանալու :

Տոմարիները հետեւեալ տեղերը կը
ծախուին .

Բերա, Համակամ Ընկ. Ջրօսարանը
և Մեծ-Վոդոյ (թիւ 67) ծխափառու
եղբարը ծախողներն և կոչակար Պ.
Պետրոս Մաղաքեանի խանութները :

Պէշիկթաշ, նաւամատոյցի գլուխը
Մարտիկ աղայի կաղինոն Պ. Յարու-
թիւն Սիլիսեանի ձեռամբ :

Պօլիս, Պահճէ-Գարու սուճի Պօղոս
աղային խանութը :

Ի դիմաց Գործ. Ժողովոյ
Համակամ Ընկ.
Գ. Տ. Թէրզեան

ՍՍՀԻՊ ՂԱԶԵԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթտա Բէնճէպի-բաղարմտա
Նո. 41 Իբի խանութ